

EVROPSKÁ KOMISE

V Bruselu dne 20.07.2016
C(2016) 4828 final

Vážený pane předsedo,

Komise tímto Senátu Parlamentu České republiky děkuje za jeho odůvodněné stanovisko k návrhu směrnice Evropského parlamentu a Rady, kterou se mění směrnice Evropského parlamentu a Rady 96/71/ES ze dne 16. prosince 1996 o vysílání pracovníků v rámci poskytování služeb (COM(2016) 128 final).

Jelikož Komise obdržela odůvodněná stanoviska od čtrnácti komor parlamentů jedenácti členských států, potvrdila dne 11. května 2016 zahájení řízení podle čl. 7 odst. 2 protokolu č. 2 připojeného ke Smlouvám.

Vztahům s národními parlamenty přikládá Komise velký význam, zejména pokud jde o zásadu subsidiarity. Jednou z priorit této Komise je navázat nová partnerství s národními parlamenty, a zajistit jim tak v evropském rozhodovacím procesu silný hlas.

V souladu s tímto závazkem Komise předložená odůvodněná stanoviska, včetně stanoviska Senátu PČR, pečlivě zanalyzovala. Než vyvodila své závěry, jednala ve dnech 13. června a 11. července 2016 na zasedáních konference COSAC přímo se zástupci národních parlamentů.

Jelikož se postup stanovený v čl. 7 odst. 2 protokolu č. 2 vztahuje výlučně na zásadu subsidiarity, přijala Komise dne 20. července 2016 sdělení o předmětném návrhu určené Evropskému parlamentu, Radě a národním parlamentům (COM(2016) 505 final), v němž se vyjádřila k obavám a argumentům, jež ve svých odůvodněných stanoviscích přednesl Senát PČR a další národní parlamenty, z hlediska zásady subsidiarity. Dospěla k závěru, že její návrh je v souladu se zásadou subsidiarity stanovenou v čl. 5 odst. 3 Smlouvy o Evropské unii, a rozhodla se proto návrh zachovat.

Senát PČR přednesl ve svém odůvodněném stanovisku také další argumenty a obavy, které se netýkají subsidiarity. Komise je vzhledem k jejich politickému významu pečlivě posoudila a ráda by zde na ně reagovala. Tento dopis by tak měl být chápán jako součást sdělení ze dne 20. července 2016.

*Vážený pan Milan ŠTĚCH
předseda Senátu PČR
Valdštejnské náměstí 17/4
118 01 PRAHA 1*

Podle Senátu by nižší úroveň mezd v některých členských státech neměla být považována za nekalou konkurenční výhodu, neboť souvisí s různými životními podmínkami v členských státech. Sbližování úrovně mezd by mělo být výsledkem spíše postupné konvergence životních úrovní a platů ve všech členských státech, nikoliv stanovení směrnicí.

Jak je uvedeno ve sdělení ze dne 20. července 2016, cílem návrhu není sjednotit mzdy v jednotlivých členských státech. Problém, kterým se návrh Komise zabývá, není skutečnost, že se mzdy v domovském a hostitelském členském státě liší, ale to, že se liší pravidla odměňování místních a vyslaných pracovníků v hostitelském členském státě – místní pracovníci jsou chráněni komplexním souborem kogentních ustanovení o odměňování obsažených v právních předpisech a platných kolektivních smlouvách, zatímco vyslaní pracovníci mají nárok pouze na „minimální mzdu“ stanovenou hostitelskou zemí. Komise považuje současnou situaci za nespravedlivou, neboť vyslaní pracovníci nejsou chráněni stejnými kogentními ustanoveními o odměňování jako místní pracovníci vykonávající tutéž práci na stejném místě.

Jinými slovy, cílem návrhu není zajistit, aby odměna za práci v České republice byla stejná či podléhala stejným pravidlům jako v jiných členských státech, ale spíše to, aby práce vykonávaná na území daného členského státu byla odměňována podle stejných pravidel bez ohledu na to, zda práci vykonává místní, nebo vyslaný pracovník. Mzdy a pravidla odměňování v jednotlivých členských státech se mohou a nadále i budou lišit.

Dále by Komise chtěla zdůraznit, že návrh nevyrovnává platy místních a vyslaných pracovníků. Namísto vyrovnání platů návrh zachovává možnost uplatňovat na vyslané pracovníky pravidla odměňování, která jsou závazná pro všechny pracovníky daného státu, tj. pravidla vyplývající ze zákona nebo kolektivních smluv, jež mají všeobecnou platnost. Návrh tak jednoznačně vylučuje jakoukoli diskriminaci vůči poskytovatelům přeshraničním služeb a zlepšuje rovnost podmínek pro poskytování služeb.

Tím nijak nezasahuje do pravomoci sociálních partnerů vyjednávat a uzavírat kolektivní smlouvy ani do pravomoci vlád jednotlivých států přisoudit těmto kolektivním smlouvám všeobecnou platnost.

V EU existuje řada konkrétních politik, jejichž smyslem je podpořit ekonomický rozvoj jednotlivých členských států a pozitivní konvergenci ekonomických a sociálních podmínek v celé Unii, jako je např. politika soudržnosti, sociální politika a politika zaměstnanosti, a také evropský semestr. Komise bude tyto politiky v těsné spolupráci s členskými státy nadále důrazně prosazovat. Skutečnost, že hospodářský rozvoj postupem času přinese větší sbližování mezd, však neznamena, že není třeba zároveň zajistit rovné podmínky pro podniky a přiměřenou ochranu vyslaných pracovníků.

Senát se dále domnívá, že návrh Komise na cílenou změnu směrnice o vysílání pracovníků je předčasné a v rozporu se zásadou zlepšování právní úpravy, protože byl přijat před uplynutím lhůty pro provedení směrnice o prosazování směrnice o vysílání pracovníků¹

¹ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/67/EU ze dne 15. května 2014 o prosazování směrnice 96/71/ES o vysílání pracovníků v rámci poskytování služeb a o změně nařízení (EU) č. 1024/2012 o správní spolupráci prostřednictvím systému pro výměnu informací o vnitřním trhu.

z roku 2014. Podle Senátu je obcházení či porušování stávajících pravidel důsledkem současného režimu vysílání pracovníků.

Jak je uvedeno v důvodové zprávě a ve zprávě o posouzení dopadů (viz bod 2.2 zprávy, s. 9), směrnice o prosazování z roku 2014 stanovila nové a účinnější nástroje pro boj proti obcházení, podvodům a zneužívání a odpovídající sankce. Zaměřuje se na problémy, které způsobují tzv. „schránkové společnosti“, a členským státům umožňuje lépe kontrolovat pracovní podmínky a vymáhat dodržování platných pravidel. Lhůta, kterou měly členské státy k provedení směrnice o prosazování do vnitrostátního práva, uplynula dne 18. června 2016. Nedávno zřízená evropská platforma pro boj proti nezákonnému zaměstnávání, která se poprvé sešla dne 27. května 2016, nabízí vnitrostátním donucovacím orgánům nové fórum pro výměnu informací a osvědčených postupů a pro koordinaci opatření, jež mají problematiku nezákonného zaměstnávání a fiktivní samostatné výdělečné činnosti, a to i v souvislosti s vysíláním pracovníků, řešit.

Ačkoliv tyto nástroje pomáhají zajistit, aby se pravidla pro vysílání dodržovala, neřeší konkrétní problémy, které Komise jmenovala ve svém posouzení dopadů a které souvisí s pravidly stanovenými v původní směrnici z roku 1996. Za současné hospodářské a sociální situace v členských státech již stávající pravidla nezaručují volný pohyb služeb v EU založený na rovných podmínkách podnikání a přiměřené ochraně práv pracovníků. Jak vyplývá z posouzení dopadů (viz bod 2.3 zprávy, s. 13), rozdíly v minimálních mzdách v jednotlivých členských státech se od roku 1996 neustále zvětšují a z poměru mezi nejnižší a nejvyšší minimální mzdou 1:3 vzrostly až na 1:10. Strukturální rozdíly mezi mzdovými předpisy platnými pro vyslané a místní pracovníky jsou v některých případech tak velké, že vytváří nerovné podmínky a vyslaní pracovníci, kteří nemají zaručeno rovné zacházení, jsou za stejnou práci na stejném místě placeni hůře než místní pracovníci. Kromě toho se ukázalo, že pravidla stanovená směrnicí z roku 1996 ne vždy zaručují dostatečnou právní jistotu, například v otázce, kdy se má za to, že vyslaný pracovník přesunul své obvyklé místo výkonu práce do hostitelského členského státu.

Předložený návrh a směrnice o prosazování z roku 2014 se tedy vzájemně doplňují a podporují.

Senát se obává, že navrhovaná směrnice vytvoří překážky volnému pohybu služeb a negativně dopadne zejména na malé a střední podniky v členských státech s nižší úrovní mezd. Ty by podle něj mohly být v zájmu konkurenceschopnosti svých podniků na vnitřním trhu vystaveny tlaku na snížení daní a příspěvků na sociální zabezpečení.

Komise s tvrzením, že by návrh vedl ke vzniku překážek volnému pohybu služeb, nesouhlasí. Návrh nepřináší žádné nové administrativní požadavky nad rámec těch obsažených ve směrnici o prosazování z roku 2014. Navíc již podle směrnice z roku 1996 jsou vysílající podniky povinny ověřovat si výši minimální mzdy v daném odvětví v hostitelské zemi. Podle nového návrhu si vysílající podniky budou muset ověřit, jaké mzdové předpisy v daném odvětví v hostitelské zemi platí, ale bude to pro ně snadnější, neboť hostitelské země budou mít povinnost předpisy zveřejnit na jediné vnitrostátní internetové stránce věnované vysílání pracovníků.

Dopadu návrhu na malé a střední podniky se věnuje zpráva o posouzení dopadů. Návrh skutečně může v zemích s nižšími mzdami zmenšit celkové výhody malých a středních podniků spojené s náklady práce, avšak neodstraní je úplně, protože rozdíly v příspěvcích na sociální zabezpečení a daních budou panovat i nadále. Kromě toho, že zůstane určitý prostor pro konkurenci v oblasti nákladů práce, budou malé a střední podniky stále moci konkurovat v kvalitě služeb, specializaci a inovacích a po jejich službách bude kvůli nedostatku kvalifikovaných sil a pracovních sil obecně v jiných členských státech i nadále poptávka.

Komise proto nevidí důvod, proč by dotčené členské státy měly čelit tlaku na snížení příspěvků na sociální zabezpečení nebo daní. Obecně lze očekávat, že návrh členským státům, z nichž budou pracovníci vysíláni, zvýší příjmy z příspěvků na sociální zabezpečení a daní, protože pracovníci budou v zemích s vyššími mzdami odměňováni podle stejných pravidel jako místní pracovníci. Návrh také oproti stávajícím pravidlům zvýší kupní sílu vyslaných pracovníků a jejich rodin, což bude mít pozitivní dopad na ekonomiku jejich domovských zemí.

Poslední připomínkou Senátu je, že Komise před přijetím návrhu řádně nekonzultovala sociální partnery.

Komise by ráda zdůraznila, že svůj záměr navrhnout cílenou revizi směrnice o vysílání pracovníků oznámila se značným předstihem, takže sociální partneři a zainteresované strany měli dostatek možností se vyjádřit. Jak je uvedeno v důvodové zprávě a v příloze I zprávy o posouzení dopadů, vedla Komise intenzivní rozhovory se sociálními partnery z dotčených odvětví i z dalších oborů, na úrovni EU i na vnitrostátní úrovni, a jejich názory před předložením svého návrhu vzala v úvahu. Někteří sociální partneři s návrhem nesouhlasí, to však neznamená, že nebyli konzultováni. Sociální partneři mohou samozřejmě své názory stále předkládat, na vnitrostátní i unijní úrovni, i během dalších fází demokratického procesu mezi Radou a Evropským parlamentem.

Výše uvedená tvrzení vycházejí z původního návrhu Komise, který v současnosti prochází legislativním procesem, na němž se podílí jak Evropský parlament, tak Rada, v níž je zastoupena i česká vláda.

Komise doufá, že tato objasnění jsou dostatečnou odpovědí na připomínky Senátu, a těší se na další pokračování vzájemného politického dialogu.

S úctou

*Frans Timmermans
první místopředseda Komise*

*Marianne Thyssen
členka Komise*